Simo Takalammi, toimitusjohtaja,
Suomen Tieyhdistys ry
9.3.2026

Suomen Tieyhdistyksen lausunto asiassa VNS 12/2025 vp valtioneuvoston maaseutupoliittinen selonteko

Suomen Tieyhdistys kiittää mahdollisuudesta esittää kantansa valtioneuvoston maaseutupoliittisesta selonteosta.

Selonteko on tarpeellinen ja Suomen Tieyhdistyksen näkökulmasta hyvin laadukas ja laaja selonteko. Tieverkon merkitys on tunnistettu selonteossa kohtuullisen hyvin, mutta Tieyhdistys muistuttaa sekä valtion vähäliikenteisen tieverkon että yksityisteiden verkoston olevan ehdoton edellytys kaikelle maaseudun elinvoimalle. Ilman toimivaa ja turvallista tieverkkoa ei ole mahdollisuuksia asumiselle eikä yrittämiselle maaseudulla. Päätiet ja rautatiet ovat merkittäviä tekijöitä alueellisesti ja yhteydet kaupunkeihin ja satamiin ovat tärkeitä, mutta niille päästäkseen maaseudulla tulee olla toimivia, hyvin hoidettu ja turvallinen vähäliikenteisten maanteiden ja yksityisteiden verkosto.

Tieyhdistys suosittelee lisäämään selontekoon maininnan matka- ja kuljetusketjuista. Maaseudun kuljetus- ja matkaketjut alkavat tai, kulkusuunnasta riippuen, päättyvät valtion vähäliikenteiseltä tieverkolta tai yksityisteiltä. Kyse on kokonaisuudesta, jonka kaikki osat ovat välttämättömiä ketjun toimivuudelle.

Suositus 2 kestävän liikkumisen, liikenteen ja logistiikan edellytysten vahvistaminen

Tieyhdistys muistuttaa henkilöautoliikenteen merkityksestä maaseudulla. Näköpiirissämme ei ole muutosta siihen, että maaseudulla liikkuminen tapahtuu pääasiassa henkilöautoilla. Maaseudun liikenne nivoutuu joukkoliikenteeseen liityntäpysäkeillä ja rautatieasemilla, mutta niille päästäkseen maaseudulla kuljetaan pääasiassa henkilöautoilla.

Selvityksessä on nostettu esiin liikenneköyhyys eli liikenteestä aiheutuvien kustannusten kasvu kestämättömälle tasolle. Tieyhdistys toivoo, että selonteossa otettaisiin selvemmin kantaa siihen, että liikenteen kustannusten tulisi pysyä kohtuullisella tasolla ja maaseudun osalta tulisi muistaa vaihtoehtojen puuttuminen. Käyttövoimamurros kohtelee maaseutua lievemmin, koska maalla asutaan pientaloissa ja autojen lataaminen kotipihassa onnistuu ilman suuria investointeja. Selonteossa olisi kuitenkin hyvä ottaa kantaa liikkumisen hintaan ja sen pysymiseen kohtuullisena.

Tavaroiden logistiikan tulee tavoittaa koko Suomi saaristoa ja maaseutu myöten. Vain näin varmistamme elinkeinojen elinvoiman myös kaupunkien ulkopuolella. Tieverkon kunto ja esimerkiksi postipalvelujen kattavuus ovat edellytys tämän täyttymiselle.

Suositus 3 yksityisteiden parantaminen

Suosituksessa esitetyt toimet rahoituksen kasvattamisesta ja tiesit-hankkeen tuottamien tietojen hyödyntäminen ovat tärkeitä tavoitteita. Yksityisteiden saamien avustusten osalta on syytä muistaa niiden olevan vain osa rahoitusta eli tiekuntien omarahoitusosuus on yleisesti 50 % avustuskelpoisista kuluista. Näin ollen valtion myöntämän avustuksen merkitys on merkittävästi avustuksen rahamäärää merkittävämpi.

Tieyhdistys esittää huolensa yksityistieavustusten rahoitustason suurista vaihteluista. Rahoituksen suuret vaihtelut vaikeuttavat suunnittelu- ja rakennuspalveluiden hankintaa. Palveluiden tarjoajat vähenevät ja toisaalta markkina ylikuumenee nopeasti rahoituksen suotuisampien vuosien kohdalla. Liikenne 12 -suunnitelman asettamaan tasoon pääseminen ja sen vakiinnuttaminen on suuri maaseutupoliittinen toimi, joka vaikuttaa koko maaseutupoliittisen selonteon asettamien tavoitteiden saavuttamiseen.

Suositus 4 saaristoliikenteen varmistamisesta

Saaristoliikenteen varmistamista koskevat suositukset ovat tärkeitä. Sekä lossit että lautat ovat erittäin tärkeä osa maanteitä ja yksityisteitä. Maanteiden lossien ja lauttojen riittävä kantavuus sekä laajat liikennöintiajat ovat merkittäviä tekijöitä saariston ja niiden lähialueiden maa- ja metsätalouden toiminalle. Esimerkiksi puutavararekkojen tulee päästä kulkemaan muualla tieverkolla noudatettavalla 76 tonnin kokonaismassalla.

Yksityisteiden lossien rahoitusaseman turvaaminen on ehdottoman tärkeä asia maaseudun elinvoiman ja elinmahdollisuuksien varmistamiseksi. Valtaosa losseista ja lautoista sijaitsee Turunmaan saaristossa ja Saimaan vesistössä, mutta yksittäisiä losseja on muun muuassa Päijänteellä. Näiden rahoitusaseman pitkäjänteisyys ja rahoituksen suuruus ovat erittäin tärkeitä kysymyksiä.

Simo Takalammi

toimitusjohtaja

Suomen Tieyhdistys ry